

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84332,Grekowicz-Jozef-Adam.html>
2021-11-28, 08:59

GREKOWICZ Józef Adam

GREKOWICZ Józef Adam (13 VII 1834, Michalewo k. Mińska Litewskiego – 26 VII 1912, Lwów), inżynier kolejowy. Pochodził z rodziny ziemiańskiej.

Po ukończeniu Akad. Wojennej w Petersburgu dosłużył się stopnia kapitana w pułku witebskim. Stacjonując w Kaliszu, związał się z konspiracją patriotyczną przygotowującą powstanie styczniowe. Mianowany 18 I 1863 pułkownikiem przez Rząd Narodowy, dowodził w nocy z 23 na 24 stycznia atakiem na garnizon rosyjski w Radomsku. Ranny w bitwie pod Miechowem (17 II), przejściowo internowany przez Austriaków, jako naczelnik sił zbrojnych województwa krakowskiego organizował oddziały powstańcze. Odniósł sukces pod Szkalrami (5 IV), odsunięty od dowodzenia za wycofanie się do Galicji, brał udział w bitwie pod Igołomią (4 V) pod dowództwem L. Mierosławskiego, stworzył oddział na Lubelszczyźnie i stoczył bitwę pod Fajslawicami (24 VIII), następnie organizował oddziały powstańcze w obwodach samborskim i sanockim (III 1864).

Po upadku powstania udał się na emigrację do Turcji, Szwajcarii i Francji, gdzie w Paryżu ukończył studia inżynierskie. W latach 70. przebywał w bałkańskiej części państwa tureckiego, był zastępcą kierownika budowy linii kolejowych Banialuka–Sarajewo i Jamboli–Szumla (ob. Szumen w Bułgarii). Podczas wojny rosyjsko-tureckiej, w 1877 organizował dywersję Szeklerów na tyłach wojsk rosyjskich. W 1878 bezskutecznie próbował zainteresować francuskie władze wojskowe własnym wynalazkiem ułatwiającym forsowanie rzek. W 1881–82 trasował dla Campagnie Transatlantique w bardzo trudnych warunkach linię kolejową Port-au-Prince–Lac Saumatre na San Domingo. Następnie pracował jako inżynier kolejowy na Martynice. Po powrocie do Europy pracował przy budowie kolei w Serbii i Bułgarii. Po wybuchu wojny serbsko-bułgarskiej w 1886 wrócił do Galicji i

do 1907 pracował jako inżynier powiatowy w Buczaczu. Po przejściu na emeryturę osiadł we Lwowie.

PSB (J. Reychman); SPPT (B. Orłowski).

J. Białynia-Chołodecki: *Pamiętnik powstania styczniowego*, Lwów 1913, s. 224; B. Orłowski: *Osiągnięcia inżynierskie Wielkiej Emigracji*, Warszawa 1992, s. 75, 101; Ossolineum: rkps 13163.

Bolesław Orłowski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)